

NY VERSION AV UNOBSERVED COMPONENT (UC)-METODEN

UC-metoden baseras på att information från observerbara variabler som inflation och faktisk BNP kan användas för att försöka bestämma variabler som inte kan observeras. Utgångspunkten för dessa beräkningar är en modell som avspeglar hur observerbara och ej observerbara variabler är relaterade till varandra.¹⁰ De nya beräkningarna av produktionsgapet med denna ansats baseras på en modifierad modell som förefaller passa den ekonomiska statistiken bättre än den tidigare modellen.

Den nya modifierade modellens viktigaste beståndsdelar är dels en ekvation där inflationsutvecklingen påverkas av den cykliska eller konjunkturella arbetslösheten (en s.k. Phillipskurverelation), dels ett samband mellan den konjunkturella arbetslösheten och produktionsgapet (en s.k. Okuns lag-relation).¹¹ Denna modell ger tidsvarierande skattningar av ej observerbara variabler som den potentiella BNP-nivån och jämviktsarbetslösheten (NAIRU).¹²

I Phillipskurverelationen påverkas inflationen också av tidigare perioders inflation. Detta avspeglar bl.a. sådana trögheter i inflationsprocessen som beror på att inflationsförväntningarna anpassas långsamt till den förda penningpolitiken eller den faktiska inflationen, och att nominella pris- och

lönekontrakt sluts för längre perioder. Den främsta skillnaden jämfört med den tidigare UC-metoden är att det nya UC-mättet beaktar Okun-relationen och att det försöker ta hänsyn till s.k. utbudsstörningar. De senare är exogena störningar som påverkar aktivitetsnivån i ekonomin och inflationen (och sambandet dem emellan), t.ex. som en följd av plötsliga råvarupris- och skatteändringar.

Analysen av anpassningsdynamiken i inflationsprocessen, som följt av utvecklingen av UC-modellen, tyder på att både produktionsgapets *nivå* och dess *förändring* har betydelse för inflationsutvecklingen. Det innebär att effekterna på inflationen under konjunkturcykeln beror på hur snabbt produktionsgapet sluts eller vidgas. Ett negativt men snabbt minskande gap kan därmed leda till stigande inflation. Tillväxtprofilen är således av stor betydelse för hur inflationen utvecklas vilket innebär att sambandet mellan produktionsgapet och inflationen är tämligen komplext.

10 En mer utförlig beskrivning av UC-metoden och andra metoder för att beräkna produktionsgapet finns i Apel, M., J. Hansen och H. Lindberg, "Potentiell produktion och produktionsgap", Penning- och valutapolitik, 1996:3.

11 Apel, M. och P. Jansson, "System Estimates of Potential Output and the NAIRU", kommande arbetsrapport, Sveriges riksbank.

12 NAIRU skattas till ca 6 procent 1996, vilket överensstämmer relativt väl med andra beräkningar.